

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de condamnat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Nisporeni din 28 septembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui:

*Zubcu Ion xxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar și locuitor în xxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.09.2016 - 28.09.2016;

Instanța de apel: 28.10.2016 - 02.12.2016;

Instanța de recurs: 03.02.2017- 09.03.2017,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Nisporeni din 28 septembrie 2016, a fost respinsă cererea de revizuire înaintată de condamnatul Zubcu Ion și dispunerea rejudecării cauzei penale de învinuire a sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, ca inadmisibilă.

2. Nefiind de acord cu sentința, condamnatul a atacat-o cu apel, prin care a solicitat anularea acesteia și emiterea unei noi decizii prin care cauza să fie remisă la rejudecare în procedura de revizuire în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de apel condamnatul a invocat că conform art. 186 alin. (5) Cod de procedură penală durata arestului a fost prelungită pe termen de 90 de zile, mai mult ca atât instanța de fond a ignorat faptul aflării sub arest preventiv în perioada 03 iunie 2012 - 25 martie 2013 fără mandat de arest, contrar prevederilor art. 186 alin. (11) Cod de procedură penală. De asemenea, a invocat deținerea ilegală a sa sub arest la Inspectoratul de Poliție Nisporeni, contrar art. 175 alin. (9), art. 303 alin (1) Cod de procedură penală în care s-a aflat mai mult de 72 de ore, începând cu 06.01.2012 până la 07.03.2012, considerând-o ca o încălcare gravă comisă de instanța de fond, conform art. 6 pct. 44), art. 458, art. 460 alin (6¹) Cod de procedură penală, art. 4/2 Protocolului nr. 7 al Convenției Europene.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2016, s-a respins ca inadmisibil apelul declarat cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Judecând apelul, instanța de apel a constatat că la 05.01.2012, de către Procuratura raionului Nisporeni a fost pornită urmărirea penală pe cauza nr. 2012240016, pentru faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal. Tot la 05.01.2012, ora 23.05, Zubcu Ion a fost reținut de către organul de urmărire penală, fapt consemnat în procesul-verbal de reținere din 06.01.2012, ora 00.25.

La 06.01.2012, la demersul procurorului, prin încheierea Judecătorei Nisporeni, în privința lui Zubcu Ion a fost aplicată măsura preventivă - arestul preventiv, pe termen de 30 (treizeci) zile, până la 04.02.2012 ora 23.05.

Prin încheierea Judecătorei Nisporeni din 03.02.2012, a fost prelungită măsura preventivă - arestul preventiv pe termen de 30 (treizeci) zile, în privința lui Zubcu Ion, până la 05.03.2012, ora 23.05 min. Prin încheierea Judecătorei Nisporeni din 02.03.2012, a fost prelungită măsura preventivă - arestul preventiv pe termen de 90 (nouăzeci) zile, în privința lui Zubcu Ion, până la data de 03.06.2012, ora 23.05. La data de 22.03.2012, a fost pronunțată sentința Judecătorei Nisporeni privind recunoașterea ca fiind vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal și condamnarea lui Zubcu Ion la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

La data de 08.10.2012, condamnatul Zubcu Ion a depus apel împotriva sentinței Judecătorei Nisporeni din 22.03.2012, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.03.2013, acesta a fost respins ca depus peste termen, fiind menținută sentința Judecătorei Nisporeni din 22.03.2012, de asemenea, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16.10.2013, s-a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de Zubcu Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.03.2013, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Prin urmare, Colegiul a stabilit cu certitudine faptul că nu sunt veridice afirmațiile lui Zubcu Ion precum că s-ar fi aflat în arest preventiv mai mult de 12 luni, în timpul urmăririi penale și a examinării cauzei penale în instanța de judecată. Dimpotrivă instanța a stabilit că termenul ținerii lui Zubcu Ion în arest preventiv a început a curge din data de 05.01.2012 ora 23.05, când a fost reținut de facto și a atins apogeul la data de 22.03.2012, atunci când a fost pronunțată sentința Judecătorei Nisporeni.

Colegiul a menționat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23 februarie 2016, privind excepția de neconstituționalitate a alin. (3), (5), (8) și (9) art. 186 Cod de procedură penală, a fost declarată neconstituționalitatea alin. (3) sintagma ”90 zile”, de la alin. (5), alin. (8) și (9) ale art. 186 Cod de procedură penală, ca fiind contrar alin. (4) art. 25 din Constituția R Moldova.

Conform art. 28 alin (4) a Legii cu privire la Curtea Constituțională, actele normative sau unele ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării Hotărârii respective a Curții Constituționale.

În conformitate cu art. 3 alin (1) Cod de procedură penală, este expres indicat că, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Astfel, instanța de apel a reținut că la interpretarea normelor de procedură penală, nu se aplică regula „*indubio proreo*”, deoarece normele procedurale prescriu reguli și formalități de procedură ce trebuie aplicate în sensul de a asigura deplina realizare a justiției și nu în sensul de a le aplica în favoarea unei părți. Îndoiala poate să fie aplicată asupra unei situații de fapt și nu asupra unei norme procedurale.

4. Împotriva hotărârilor emise condamnatul declară recurs ordinar și invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 1), 6), 14) Cod de procedură penală solicită casarea acestora cu remiterea cauzei la reexaminare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului condamnatul a menționat că de către instanțele de fond incorect a fost respinsă cererea privind revizuirea cauzei penale în privința sa, or prevederile legale care au fost aplicate în cauza respectivă prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23 februarie 2016 au fost declarate neconstituționale, acesta fiind un temei legal pentru revizuire prevăzut de art. 458 Cod de procedură penală.

5. Procurorul a depus referință pe marginea recursului declarat în care a menționat că lipsesc temeiuri de casare a hotărârii contestate solicitând dispunerea inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiat deoarece Zubcu Ion a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 22.03.2012 în baza art. 145 alin.(1) Cod penal, adică până la adoptarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Potrivit textului recursului declarat se invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin.(1) pct. 1), 6), 14) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise când nu au fost respectate dispozițiile privind competența după calitatea persoanei; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus*

neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă.

Se reține, că *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Referitor la temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală invocat de recurent, Colegiul menționează că prin competență după calitatea persoanei se are în vedere că instanța a încălcat prevederile legale potrivit cărora instanțele judecătorești au competența de a examina cauzele penale în raport cu calitatea făptuitorului implicat în cauza respectivă, și anume competența Judecătoriei Militare, Curților de Apel și Curții Supreme de Justiție. În speță se constată că în raport cu calitatea lui Zubcu Ion, cauza penală corect a fost examinată de instanța de drept comun, și anume Judecătoria Nisporeni, astfel Colegiul deduce că temeiul la care se referă autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Cu referire la pct. 6) art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală invocat de recurent, Colegiul stipulează că, acesta conține 5 temeiuri pentru recurs, iar condamnatul nu a concretizat care din aceste temeiuri le pune la baza cererii de recurs înaintate și prin ce se confirmă aceste temeiuri, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a unuia din cele 5 temeiuri menționate este inadmisibilă, prin urmare prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a fost invocat de recurent declarativ.

Astfel, verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, Colegiul constată că instanța de apel judecând cauza și verificând probele cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la menținerea sentinței Judecătoriei Nisporeni din 28 septembrie 2016.

Temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, în acest sens fiind emisă o decizie legală și întemeiată.

Referitor la temeiul prevăzut de pct. 14) alin. (1) art. 427 Cod de procedură

penală, Colegiul menționează că revizuirea este mijlocul procesual prin folosirea căruia sunt înlăturate erorile judiciare ce ar putea fi cuprinse în hotărârile penale irevocabile.

Conform art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, *revizuirea poate fi cerută în cazurile în care s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat.*

Conform art. 462 alin.(4) Cod de procedură penală, *instanța, în baza celor constatate, dispune, prin încheiere, admiterea cererii de revizuire sau, prin sentință, respingerea acesteia.*

Sentința privind respingerea cererii de revizuire parcurge aceiași cale de atac ca și sentințele de achitare, condamnare sau încetarea procesului. În baza cererii de apel declarate instanța de apel face o nouă judecată cu aprecierea probele din dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de probe noi și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar ne pronunțarea asupra acestora echivalează cu nesoluționarea fondului apelului.

Stabilirea de circumstanțe noi semnifică probele propriu-zise, adică elementele de fapt cu caracter informativ cu privire la ceea ce trebuie de dovedit în calea de atac a revizuirii. Noi, trebuie să fie probele administrate în cadrul cercetării altor cauze și nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute în cauza respectivă.

Așadar, orice faptă, orice împrejurare dată în vileag după rămânerea irevocabilă a hotărârii penale constituie pentru justiția penală o descoperire, din moment ce nu a fost cunoscută instanței atunci când a pronunțat hotărârea atacată.

Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

În speță se constată că Zubcu Ion prin sentința Judecătorei Nisporeni din 22.03.2012 a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin.(1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de 8 ani închisoare în penitenciar de tip închis.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3),(5),(8) și (9) art. 186 Cod de procedură penală s-a decis că *„în sensul art. 25 alin.(4) din Constituție, arestul preventiv poate fi aplicat pentru o perioadă totală de cel mult 12 luni, care include atât etapa urmăririi penale, cât și etapa judiciară, până la emiterea încheierii judecătorești prin care persoana este eliberată din arest sau momentul pronunțării sentinței de către instanța de fond”*. Totodată, Curtea a mai decis că *„efectele acestei hotărâri nu se extind asupra persoanelor care se află în stare de arest, în privința cărora există o sentință de condamnare, iar cauza se examinează în instanța de apel”*. De asemenea, se menționează că conform art. 26 alin.(7) al Legii nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu

privire la Curtea Constituțională, „Hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pe viitor”.

Reieșind din cele expuse, Colegiul constată că instanța de apel corect a respins argumentele condamnatului constatând cu certitudine că nu sunt veridice afirmațiile acestuia precum că s-ar fi aflat în arest preventiv mai mult de 12 luni, în timpul urmăririi penale și a examinării cauzei penale în instanța de judecată deoarece termenul ținerii lui Zubcu Ion în arest preventiv a început a curge din data de 05.01.2012 ora 23.05, când a fost reținut de facto și a atins apogeul la data de 22.03.2012, atunci când a fost pronunțată sentința Judecătoriei Nisporeni.

Prin urmare se constată că efectele Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016 nu se extind asupra situației lui Zubcu Ion, care a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 22.03.2012, adică până la pronunțarea Hotărârii menționate.

Astfel, analizând materialele cauzei și hotărârea atacată, Colegiul nu a constatat vre-o eroare de drept ce ar afecta legalitatea ei, neexistând nici un temei de implicare a instanței de recurs în vederea casării acesteia.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de condamnatul Zubcu Ion împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2016, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 29 martie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun